

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Risk- och sårbarhetsanalys

2007

Rapportnr: 2008:22

ISSN: 1403-168X

Utgivare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län, enheten för skydd och säkerhet

Rapporten finns som pdf på www.o.lst.se under Publikationer/Rapporter.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. ÖVERGRIPANDE BEDÖMNING.....	5
2. UPPDRAG OCH AVGRÄNSNING	7
2.1 MÅL OCH SYFTE.....	7
2.2 GENOMFÖRANDE OCH METOD	9
2.2.1 <i>Regional Risk- och Sårbarhetsanalys</i>	9
2.2.2 <i>Länsstyrelsens krishanteringsförmåga</i>	12
2.3 MATERIAL.....	13
2.4 AVGRÄNSNINGAR	13
2.5 SPRIDNING AV MATERIALET OCH ASPEKTER PÅ SEKRETESS	14
3. LÄNSSTYRELSENS ROLL OCH ANSVARSOMRÅDE.....	15
3.1 LÄNSSTYRELSENS ROLL I SAMHÄLLET'S KRISBEREDSKAP	16
3.2 LÄNSSTYRELSENS ÖVRIGA ANSVARSOMRÅDEN	19
3.2.1 <i>Länsstyrelsens riskhantering</i>	19
3.2.2 <i>Länsstyrelsens tillsynsutövande roll</i>	20
3.2.3 <i>Länsstyrelsens räddningstjänstansvar</i>	21
3.2.4 <i>Länsstyrelsens ansvar enligt epizootilagen</i>	21
3.3 ANSVARSOMRÅDETS GRÄNSER I FÖRHÅLLANDE TILL ANDRA AKTÖRER	22
3.4 SKYDDSVÄRT I VÄSTRA GÖTALANDS LÄN.....	23
3.5 SAMHÄLLSVIKTIG VERKSAMHET I VÄSTRA GÖTALANDS LÄN.....	24
4. ÖVERSIKT AV HOT OCH RISKER.....	26
4.1 INTRÄFFADE HÄNDELSER	27
4.2 TJÄNSTEMAN I BEREDSKAP	29
5. ANALYSERADE SITUATIONER 2007.....	32
5.1 PANDEMISK INFLUENSA.....	35
5.2 OMFATTANDE STÖRNINGAR I ELFÖRSÖRJNINGEN	37
5.3 GRÄNSLÖS RISKANALYS	39
5.4 SKREDET I SMÅRÖD	40
5.5 INFORMATIONSSAMORDNING VID OVÅDER	41
5.6 KBM:S HEMSTÄLLAN OM FÖRMÅGEBEDÖMNING 2007/2008.....	42
6. VERKSAMHET 2008.....	43

Bilaga 1: Matris – hanteringsförmåga/konsekvens

Bilaga 2: Indikatorer för krisberedskapsförmåga

Bilaga 3: Samhällsviktigt verksamhet i Västra Götalands län

Bilaga 4: Exempel Analysblad

1. Övergripande bedömning

Länsstyrelsen i Västra Götalands län redovisar i denna risk- och sårbarhetsanalys hur myndigheten har arbetat med att analysera sådana risker som kan påverka den regionala förmågan att hantera en stor olycka eller extraordinär händelse. Analysen redovisar också hur Länsstyrelsen kontinuerligt analyserar och utvärderar den egna förmågan att agera som geografiskt områdesansvarig myndighet före och under en sådan händelse.

Den regionala risk- och sårbarhetsanalysen utgör ett strategiskt underlag för att åstadkomma en samordnad och enhetlig inriktning för beredskapsförberedelserna i länet. Arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen började under 2002 och den första versionen fastställdes under 2004. Analysen har allt sedan dess präglats av en bred intern och extern medverkan och utgör en viktig grund för att Länsstyrelsen skall kunna verka för att förebyggande och skadebegränsande åtgärder vidtas av berörda samhällsaktörer. Länsstyrelsen har därmed ett bra underlag för att bedöma vilka objekt, verksamheter och förhållanden som kan ge upphov till allvarliga krissituationer inom länet, konsekvenserna av de olika tänkbara händelserna samt samhällets förmåga att hantera dessa händelser.

Risk- och sårbarhetsanalysen redovisar både det arbete och den metod som ligger till grund för arbetet inom Västra Götalands län men fokuserar särskilt på att beskriva de situationer som på något sätt analyserats under 2007. Redovisningen följer den rapporteringsstruktur som Krisberedskapsmyndigheten (KBM) rekommenderar i vägledningen för statliga myndigheter¹.

På senare tid har det blivit tydligt att krishanteringssystemet börjar få ordentligt fäste hos de aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet. Inom länet pågår det en omfattande aktivitet både i kommuner och inom myndigheter för att analysera, planera, prioritera och genomföra åtgärder för att minska konsekvenserna av allvarliga händelser eller att öka förmågan att hantera dem. Hos de aktörer som är viktiga för länets förmåga finns det en stor medvetenhet om hot och risker inom länet och också en god förståelse för betydelsen av att samverka mellan aktörerna kommer till stånd. Detta beror delvis på de stödinsatser som Länsstyrelsen gjort men också på att det inom länet finns väletablerade nätverk som ständigt för diskussioner om hur krishanteringsförmågan kan förbättras. En annan anledning till den medvetenhet som nu finns är naturligtvis att det inträffat händelser där förmågan satts på prov. Under det kommande året ska Länsstyrelsen noga följa upp övriga aktörers risk- och sårbarhetsanalyser för att ytterligare utveckla den regionala analysen med detta kunskapsunderlag.

¹ KBM rekommenderar 2006:4, *Risk- och sårbarhetsanalyser – Vägledning för statliga myndigheter*

Under 2007 har Länsstyrelsen haft särskilt fokus på scenarier avseende pandemisk influensa och omfattande elavbrott (isstormsscenario). EU-projektet "Gränslös riskanalys" har också sammanställt sin slutrapport under året och Länsstyrelsen har gjort en analys av skredet i Småröd i december 2006. Internt på Länsstyrelsen har krishanteringsplanen reviderats och uppdaterats och det har även gjorts en satsning på krisinformationsorganisationen som utbildats och övats. Händelserna som analyserats beskrivs utförligare i avsnitt 5. *Analyserade situationer 2007.*

Den övergripande bedömningen är att Länsstyrelsens förmåga att samverka, samordna och informera vid allvarliga kriser är god och att det inte finns sådan sårbarhet och sådana risker inom myndighetens ansvarsområde som synnerligen försämrar förmågan till verksamhet. Förmågan byggs på att Länsstyrelsen har en stor personalstyrka med bred kompetens och möjligheten att bedriva verksamhet på flera orter, vilket skapar en god uthållighet. Länsstyrelsen har också en väl fungerande funktion för tjänsteman i beredskap med stor erfarenhet. Det arbete som sker inom ramen för sydlänssamverkan med erfarenhetsutbyte och utveckling av gemensamma frågor för de sju sydligaste länsstyrelserna är också väldigt positivt för utvecklandet av myndighetens krishanteringsförmåga. Att Länsstyrelsen sedan den 1 januari 2008 har en informationsenhet under ledning av en erfaren informationschef är kanske den förändring under 2007 som allra mest har påverkat Länsstyrelsens krishanteringsförmåga.

Länsstyrelsen bedömning utifrån det arbete som har gjorts är att det inom länet finns en god generell förmåga att hantera stora olyckor och extraordinära händelser samtidigt som det hos länets aktörer också finns en tydlig strävan att hela tiden utveckla denna förmåga.

Arbetet med risk- och sårbarhetsanalys är en process och både inom länet och på länsstyrelsen sker mycket aktiviteter som på ett eller annat sätt är en del av den processen. Några av de aktiviteter och åtgärder som ska utföras under 2008 redovisas i avsnitt 6. *Verksamhet 2008.*

2. Uppdrag och avgränsning

Arbetet med en regional Risk- och Sårbarhetsanalys för Västra Götalands län har pågått sedan 2002. Utöver detta har Länsstyrelsen sammanställt det interna arbetet avseende Risk- och sårbarhetsanalys och rapporterat detta till Regeringskansliet och Krisberedskapsmyndigheten. Den genomgripande förändringen i Länsstyrelsens Risk- och Sårbarhetsanalys för 2007 är att det interna arbetet och det som sker inom ramen för det geografiska områdesansvaret har sammanställts till *en* rapport.

I Förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap anges i 9§ att:

Varje myndighet skall i syfte att stärka sin egen och samhällets krisberedskap årligen analysera om det finns sådan sårbarhet eller sådana hot och risker inom myndighetens ansvarsområde som synnerligen allvarligt kan försämra förmågan till verksamhet inom området.

För länsstyrelsernas del regleras uppgiften om att upprätta en regional Risk- och Sårbarhetsanalys i Förordning (2007:825) med länsstyrelseinstruktion där det i 54 § anges följande:

Länsstyrelsen ska avseende krisberedskap vara sammanhållande inom sitt geografiska område och före, under och efter en kris verka för samordning och gemensam inriktning av de åtgärder som behöver vidtas.

Länsstyrelsen ska särskilt [...] upprätta regionala risk- och sårbarhetsanalyser som ska kunna användas som underlag för egna och andra berörda aktörers krisberedskapsåtgärder,

Genom Länsstyrelsens Risk- och Sårbarhetsanalys för 2007 anser vi att intentionerna i båda förordningarna uppfyllts på ett tillfredställande sätt. En gemensam analys för det arbete som sker både internt på myndigheten och med samverkande aktörer ger också en tydligare redovisning vilket gör det enklare att kommunicera resultatet med berörda aktörer.

2.1 Mål och syfte

Länsstyrelsens vision inom området krisberedskap, skydd mot olyckor och riskhantering är att arbeta för att åstadkomma ett robust samhälle samt att tillförsäkra medborgarna ett tillfredsställande skydd mot olyckor och allvarliga kriser.

I strävan att uppnå visionen finns ett antal strategiska mål som är viktiga för att Länsstyrelsen ska kunna leva upp till kravet att genom vår verksamhet minska sårbarheten i samhället, bevaka att risk- och beredskapshänsyn tas i

samhällsplaneringen samt utveckla en god förmåga att hantera våra uppgifter under fredstida krissituationer och höjd beredskap².

Några av målen som är särskilt viktiga för arbetet med risk- och sårbarhetsanalys följer nedan:

- Att leva upp till Länsstyrelseinstruktionens krav på att bland annat ge kommuner, berörda myndigheter, organisationer, trossamfund och företag stöd och underlag för deras fredstida krishantering och beredskapsförberedelser.
- Länsstyrelsen tillsyn över kommunens tillämpning av lagen om skydd mot olyckor och uppföljning av kommunens uppgifter i samhällets krishanteringssystem är viktiga för att tillförsäkra medborgarna ett tillfredsställande skydd mot olyckor och vid allvarliga kriser.
- Ett anpassat och aktuellt nätverk är en förutsättning för att Länsstyrelsen snabbt och effektivt skall kunna agera vid olyckor eller allvarliga kriser. På motsvarande sätt är det viktigt för de samverkande aktörerna att veta vem de skall kontakta vid en kris.

För att uppnå de övergripande målen är det särskilt viktigt att:

- Krishanteringsplanen är aktuell och uppdaterad
- Funktionen Tjänsteman i Beredskap alltid är besatt
- Nätverken är aktuella och uppdaterade
- Utbildning/övning genomförs minst en gång per år
- Organisationen har bästa tänkbara tekniska ledningsstöd
- Länsstyrelsen arbetar tvärssektoriellt med fysisk planering
- Anpassa planeringen till framtida klimatförändringar
- Regionala risk och sårbarhetsanalyser finns och kan utgöra underlag för att åstadkomma en samordnad, enhetlig inriktning av beredskapsförberedelserna i länet

Syftet med risk- och sårbarhetsanalysen är att den ska utgöra ett gemensamt planerings- och krishanteringsunderlag för sektorsmyndigheter, kommuner, näringsliv och Länsstyrelsen i arbetet med att skapa ett robust Västra Götalands län. Analysen är ett kunskapsunderlag om de hot och risker som kan förorsaka stora olyckor eller extraordinär händelse i länet och bör ligga till grund för samverkan, åtgärdsprogram, resursförstärkning, djupanalyser, utbildning och övning med mera. Analysen utgör också ett viktigt stöd i arbetet med fysisk planering på både lokal och regional nivå.

² Förordning (2007:825) med länsstyrelseinstruktion

2.2 Genomförande och metod

Länsstyrelsens arbete med regional risk- och sårbarhetsanalys har genomförts i tvärsektoriell samverkan både inom myndigheten och med samverkande aktörer och omfattar händelser från krishantering till höjd beredskap. I följande avsnitt redovisas arbetsprocesserna inom området.

2.2.1 Regional Risk- och Sårbarhetsanalys

Arbetet med regional risk- och sårbarhetsanalys startade med en riskinventering enligt uppdrag från regeringen 2001. Länsstyrelsen beslutade då att genomföra denna regionala analys i bred samverkan med berörda aktörer. Exempel på risktyper och riskscenarier som legat till grund för analysarbetet är naturrisker, industri- och lageranläggningar, transportanläggningar och transportleder, samhällsviktiga anläggningar, el-, tele- och IT-störningar, allvarlig smitta, terrorism och höjd beredskap. Analysen genomfördes i en tvärsektoriell arbetsgrupp med stöd av en referensgrupp för att få nödvändiga kompetenser engagerade i processen.

De identifierade riskerna kategoriserades sedan utifrån de samverkansområden som beskrivs i bilaga till förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap. Samverkansområdena blev också en naturlig grund för indelningen i arbetsgrupper. Genom detta arbetssätt har under processens gång gemensam kunskap och ett enhetligt synsätt om länets risker och sårbarheter skapats både inom Länsstyrelsen och bland länets övriga krishanteringsaktörer.

När varje identifierad riskkälla sorterats in under något av samverkansområdena numrerades de enligt tabell nedan (samverkansområde 4. Ekonomisk säkerhet behandlades inte, se avsnitt 2.4 *Avgränsningar*).

Riskkategorier	
<p>1. Teknisk infrastruktur</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.1. Svåra störningar i elförsörjningen 1.2. Svåra störningar i telekommunikationerna 1.3. Svåra störningar i radio- och TV-försörjningen 1.4. Allvarliga störningar i viktiga IT-system 	<p>2. Transporter</p> <ul style="list-style-type: none"> 2.1. Hamnar 2.2. Flygplatser 2.3. Rangerbangårdar 2.4. Vägar 2.5. Järnvägar 2.6. Farleder
<p>3. Farliga ämnen</p> <ul style="list-style-type: none"> 3.1. Kärnedfall 3.2. Kemikalieolycka till sjöss 3.3. Farliga anläggningar 3.4. Sevesoanläggningar 3.5. Anläggningar vid vattendrag 3.6. Allvarlig smitta 	<p>6. Skydd, undsättning och vård</p> <ul style="list-style-type: none"> 6.1. Översvämningar 6.2. Dammbrott 6.3. Massflykt 6.4. Sabotage 6.5. Väpnat angrepp 6.6. Skred och ras 6.7. Skogsbränder 6.8. Storm, snöoväder, isstorm 6.9. Publika anläggningar 6.10. Samhällsviktiga anläggningar 6.11. Skyddsobjekt 6.12. Militära anläggningar

Efter denna kategorisering identifierades de aktörer som ingår i respektive område. Sektorsmyndigheter, kommuner, bolag och representanter från olika enheter på Länsstyrelsen delades sedan in i arbetsgrupper enligt nedan. Försvarsmakten som definitionsmässigt inte ingår i något samverkansområde samt Svenska Kraftnät AB och Luftfartsverket deltog också i processen.

Representation i arbetsgrupper	
<p>1. Teknisk Infrastruktur</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kommun ▪ Kommunal räddningstjänst ▪ Länsstyrelsen ▪ Telia Sonera 	<p>2. Transporter</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Banverket ▪ Länsstyrelsen ▪ Sjöfartsverket ▪ Vägverket Region Väst
<p>3. Farliga ämnen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Försvarsmakten ▪ Kommunal räddningstjänst ▪ Kustbevakningen ▪ Länsstyrelsen ▪ Polismyndigheten Västra Götaland ▪ Säkerhetspolisen ▪ Västra Götalands Regionen 	<p>6. Skydd, undsättning och vård</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Försvarsmakten ▪ Kommunal räddningstjänst ▪ Kustbevakningen Region Väst ▪ Länsstyrelsen ▪ Polismyndigheten Västra Götaland ▪ Sjöfartsverket ▪ Västra Götalands Regionen

Respektive arbetsgrupp har därefter gjort en bedömning av vilka konsekvenser respektive risk eller sårbarhet kan leda till samt vilken hanteringsförmåga som finns.

Konsekvenser beskrivs enligt tabell nedan:

Nivå	Konsekvenser	Beskrivning
1	Stora	Kommun, myndighet eller samhällssektor är hårt ansträngd
2	Mycket stora	Kommun, myndighet eller samhällssektor är mycket hårt ansträngd
3	Katastrofala	En till flera kommuner, myndigheter eller samhällssektorer har uttömt sina resurser
4	Kollaps	Länets resurser är uttömda. Vitala funktioner och system har slutat att fungera

Hanteringsförmåga beskrivs enligt tabell nedan:

Nivå	Förmåga	Beskrivning
A	Mycket hög	Berörda kommuner, myndigheter, och samhällssektorer har krisledningsförmåga genom organisation, kompetens, resurser, utbildning, nätverk, samverkan, avtal samt ett enhetligt synsätt på risk och sårbarhet i länet
B	Hög	Någon av ovanstående komponenter saknas
C	Medel	Flera av ovanstående komponenter saknas
D	Låg	En eller flera kommuner och/eller myndigheter saknar en eller flera komponenter

Varje risk i inventeringslistorna bedömdes gemensamt och redovisades i analysblad för respektive arbetsgrupp. För att bedöma sårbarheten ställdes konsekvenserna mot den samlade förmågan att hantera konsekvenserna av oönskade händelser. Båda parametrarna delades in i fyra nivåer och placerades in i en matris enligt exempel i bilaga 1. Sårbarheten framgår av den placering risken får i matrisen.

Någon bedömning av sannolikhet gjordes inte i detta skede. Sannolikheten bedömdes inte initialt utan i ett senare skede för att ta fram åtgärder och prioriteringar. Prioriteringarna gjordes utifrån ett antal utgångspunkter, bland annat en sannolikhetsbedömning.

Resultatet visade på god representation och hög kompetens i de olika analysgrupperna som har inventerat och värderat riskerna i länet. Värderingen av konsekvens och hanteringsförmåga har gjorts utifrån vilken regional påverkan risken har samt den samlade regionala förmågan att hantera konsekvenserna.

Under 2005 påbörjade Länsstyrelsen tillsammans med kommun- och räddningstjänstrepresentanter, regionala myndigheter och företag arbetet med att identifiera och rangordna högriskobjekt i länet. Arbetet ska leda fram till ett åtgärdsprogram som kan fungera som underlag dels för att öka den egna krishanteringsförmågan, dels för att kunna verka för att riskreducerande åtgärder vidtas av berörda kommuner, företag, myndigheter och organisationer.

2.2.2 Länsstyrelsens krishanteringsförmåga

Länsstyrelsen fastställde redan under 2001 sin första krishanteringsplan. Därefter har planen uppdaterats efterhand och i oktober 2007 fastställdes den senaste versionen. I planen redovisas särskilt de händelser som ställer krav på omedelbar förmåga. Följande elva scenarier ligger till grund för planeringen:

- Nedfall av radioaktiva ämnen
- Svåra störningar i elförsörjningen
- Svåra störningar i telekommunikationerna
- Svåra störningar i vattenförsörjningen
- Svåra störningar inom radio/TV
- Översvämningar och dammbrott
- Svåra störningar till följd av massflykt av asyl- och hjälpsökande till Sverige
- Svåra störningar till följd av allvarlig smitta
- Terrorism
- Kemikalieolyckor och utsläpp av farliga ämnen till sjöss mm
- Allvarliga störningar i samhällsviktiga IT-system

Utifrån dessa scenarier har varje enhet fått redovisa sin förmåga att stödja krishanteringsorganisationen vad gäller ledning, samordning och information.

Under 2007 har detta underlag utvecklats med en speciell planering för pandemisk influensa. Detta redovisas i avsnitt 5.1. Länsstyrelsens krishanteringsplan finns i sin helhet på Länsstyrelsens hemsida³.

³ Länsstyrelsens hemsida, www.o.lst.se/amnen/krishantering/

2.3 Material

Den absolut viktigaste tillgången för analysen är de engagerade deltagarnas kompetens inom skilda områden med stor vikt för samhällets funktionalitet, samt den breda medverkan av aktörer som funnits.

Denna tillgång kan dock också utgöra ett problem i det avseendet att processen blir väldigt beroende av att analysgruppen hålls intakt samt att spårbarheten i analysen blir lidande av att det är svårt att dokumentera en enskild tjänstemans uttalande som allmängiltigt för sektorn. Det försök som gjordes under hösten 2007 med att använda analysverktyget IBERO för att förbättra dokumentationen och spårbarheten kan dock vara en del av lösningen på detta problem.

En annan lösning, som också utgör ett viktigt material, är att myndigheter och kommuner sammanställer egna risk- och sårbarhetsanalyser för sitt ansvarsområde vilket skapar ett underlag som är känt i respektive organisations beslutande organ.

Arbetet skapades utifrån regeringens intentioner i proposition 2001/02:158 *"Samhällets säkerhet och beredskap"* och sedan dess har inriktningen påverkats av bland annat proposition 2005/06:133 *"Samverkan vid kris – för ett säkrare samhälle"* samt de scenarion som Krisberedskapsmyndigheten presenterade i *"Omvärldsexempel 2005"* samt i den årliga publikationen *"Hot och riskrapport"*.

Som stöd för upprättandet av den senaste versionen av risk- och sårbarhetsanalysen har Krisberedskapsmyndighetens vägledning för statliga myndigheter⁴ använts.

2.4 Avgränsningar

Den regionala risk- och sårbarhetsanalysen har sin utgångspunkt i de samverkansområden som anges i bilaga till förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap. Arbetet har dock avgränsats till att inte omfatta samverkansområdet ekonomisk säkerhet.

Ekonomisk säkerhet är ett område där många av aktörerna finns på den centrala nivån och det är också ett område där ansvarsgränserna är svåra att urskilja. Därför ansågs det lämpligt att vänta med detta område tills de nationella aktörerna har analyserat sina system och eftersom det därefter blir tydligare vilken roll Länsstyrelsen bör spela i ett sådant scenario. De erfarenheter som framkommer under samverkansövning 2008, med scenariot *"IT-attack mot de finansiella systemen"*, är troligen ett bra underlag för att initiera detta arbete i Västra Götalands län.

⁴ KBM rekommenderar 2006:4, *Risk- och sårbarhetsanalyser – Vägledning för statliga myndigheter*

I väntan på att samtliga kommuner ska upprätta risk- och sårbarhetsanalyser för sina geografiska områden och verksamheter är analysen baserad på den bild som Länsstyrelsen och de regionala myndigheterna har av risker och sårbarheter i länet. I arbetet har dock representanter från den lokala nivån funnits med och resultatet av de kommunala analyserna bör sannolikt inte påverka bilden av den regionala förmågan. De utgör dock ett värdefullt underlag för de händelser som inte har en regional påverkan men där en eller flera kommuner eller aktörer berörs.

2.5 Spridning av materialet och aspekter på sekretess

Länsstyrelsens arbete med att anpassa risk- och sårbarhetsanalysen till Krisberedskapsmyndighetens vägledning för statliga myndigheter är ett led i processen med att öka tydligheten och spårbarheten i arbetet. Detta leder förhoppningsvis till att det blir enklare för övriga aktörer att ta del av Länsstyrelsens analys och identifiera var i processen arbetet befinner sig.

En samlad bild av risker och sårbarheter både internt och inom ramen för det regionala områdesansvaret skapar en grund för att kunna kommunicera resultatet både inom myndigheten och till samverkande aktörer. Här görs dock en skillnad på beskrivningen av risker och sårbarheter i generella termer och den samlade sammanställningen med beskrivning av konsekvenser och hanteringsförmåga för respektive objekt som gjordes i samband med den initiala inventeringen och värderingen. Den detaljerade informationen som finns beskrivet i analysblad (se exempel i bilaga 4) är sekretessbelagd information. Detta material skickades till berörda kommuner, myndigheter och samverkande aktörer när det hade upprättats och är alltså tillgängligt för behörig personal.

Under året ska det samlade materialet granskas och uppdateras och i samband med det ska sekretessfrågan återigen prövas. När materialet belades med sekretess fanns inte den lagstiftning som vi har idag och som är hänförlig till myndigheters arbete med risk- och sårbarhetsanalyser⁵ vilket föranleder en översyn av sekretesskyddet.

Risk- och sårbarhetsanalysen syftar till att minska sårbarheten och förbättra krishanteringsförmågan både lokalt och regionalt. För att uppnå det syftet är det viktigt att analysen är tillgänglig för de aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet, något som försvåras om analysen är sekretessbelagd. Det kan dock finnas delar av analysen som är av sådan detaljeringsgrad att den bör skyddas av sekretess.

Analysen bör kommuniceras och spridas i samband med de aktiviteter där Länsstyrelsen träffar samverkande myndigheter och kommuner. Exempel på sådana aktiviteter är möten med det regionala rådet, konferenser för länets säkerhetssamordnare eller möten med kommunernas samhällsbyggnads- och räddningstjänstförvaltningar. Därutöver ska rapporten publiceras på Länsstyrelsens hemsida.

⁵ Sekretesslag (1980:100) 5 kap. 8§ (samt vid behov 8 kap. 6 §)

3. Länsstyrelsens roll och ansvarsområde

Västra Götalands län är Sveriges näst största län med 18 procent av landets befolkning fördelad på 49 kommuner – från Dals-Ed med mindre än 5 000 invånare till storstadskommunen Göteborg med närmare 491 000 invånare. Från befolkningssynpunkt kan Västra Götaland betraktas som ett Sverige i miniatyr. I länet ingår allt från storstad och medelstora städer till småorter och ren glesbygd. Befolkningstätheten är i genomsnitt 63 invånare per kvadratkilometer.

Fakta – Västra Götalands län

- 49 kommuner
- 1,5 miljoner invånare
- 18 % av Sveriges befolkning
- 24 000 km² (landyta)
- 6 % av Sveriges yta
- 62 invånare/km²
- 24 mils avstånd i nordsydlig och västöstlig riktning

Länets befolkning uppgår till lite drygt 1,5 miljoner invånare och har under många år haft en stabil tillväxt. Ett naturligt födelseöverskott har kompletterats av inflyttning från olika delar av Sverige och andra länder.

Västra Götalands län har alla Sveriges naturtyper – utom fjällnatur – representerade. Skogen dominerar och det bedrivs ett betydande skogsbruk. Vänerlandskapets slättområden, där bl.a. Dalboslätten och Västgötaslätten ingår, utgör tillsammans med Falbygden Sveriges mest produktiva jordbrukslandskap.

I Västra Götaland sträcker sig kulturhistorien tusentals år tillbaka, från forntidens hällristningar och stenkammargravar till dagens komplexa industri- och tjänstesamhälle. Med sina drygt 70 000 fornlämningar och otaliga fornfynd hör Västra Götaland till en av Nordeuropas fornlämningsrikaste regioner. De äldsta fornlämningarna i Västra Götaland är runt 9000 år gamla och dessa återfinns längs västkusten. I länet finns också tre stift och tre domkyrkor byggda under olika tidsepoker och i olika byggnadsstilar och flera av länets städer har medeltida ursprung till exempel Skara, Falköping och Hjo. Inom länet finns också några av 1800-talet viktigaste kanalsträckningar i Sverige. Göta kanal som tillsammans med Trollhättekanal band samman östkusten med västkusten. Dalslands kanal som förenade de dalsländska järnbruken, sågverken och pappersbruken med Vänern.

Länet har också en hög andel biologiskt rika miljöer vid sidan av den brukade marken. Här finns exempelvis ädellövskogar, myrar, fågelsjöar, naturliga betesmarker och slätterängar.

Västra Götalands län har en varierande näringslivsstruktur med många starka företag såväl inom traditionella industribranscher som nytillkomna. Historiskt sett har olika näringsprofiler utvecklats – handel, sjöfart, jordbruk, skogsbruk och tillverkningsindustri. Samtliga är i dag viktiga delar i länets näringsliv.

Västra Götaland är Sveriges främsta industrilän med tyngdpunkt inom bilindustri, petrokemi, skog, textil och läkemedel. Näringslivet är inriktat på export, har omfattande internationella kontakter och bedriver i samarbete med universitet och högskolor forskning på hög nivå.

Vid sidan av en stark industriell profil har Västra Götaland ett livskraftigt jord- och skogsbruk med hög produktion. De areella näringarna har en stark ställning som grundar sig dels på naturlandskapets geologi och landformer, och dels på den agrara traditionen med dess starka entreprenörer.

I Göteborg finns Nordens största hamn och stark sjöfart bidrar till att göra Västra Götaland till ett transportnav där även Sveriges näst största flygplats och flera av de största trafiklederna återfinns.

Här finns många attraktiva områden – inte minst för sommarturismen med bad- och båtliv. Bohusläns skärgård, de stora insjöarna Vänern och Vättern, Västergötlands och Dalslands mångfald av sjöar och vattenleder lockar till fritidsfiske och andra vattenaktiviteter. Dessutom finns de djupa skogarna, leende öppna landskap, vildmarksområden och trivsamma småstadsmiljöer som erbjuder goda rekreationsmöjligheter. Storstaden Göteborg erbjuder ett brett utbud av kultur, nöjen, mässor och evenemang. Länet har många gästnätter, och räknas till ett av Sveriges viktigaste turistområden. Länsstyrelsen bedriver verksamhet på sju olika orter i länet och har cirka 700 anställda.

Länets speciella förutsättningar när det gäller befolkningsstorlek, varierande naturtyper och industrinäringar ställer naturligtvis stora krav på Länsstyrelsen i rollen som stödjande och samordnande aktör inom krisberedskapsområdet.

3.1 Länsstyrelsens roll i samhällets krisberedskap

Syftet med den svenska krisberedskapen är att samhället ska kunna hantera konsekvenserna av omfattande olyckor eller andra extraordinära händelser som kan hota grundläggande värden⁶. Med en extraordinär händelse menas en händelse, som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning för samhället eller äventyrar människors säkerhet. Den kräver också ett snabbt agerande och samordnade insatser från olika aktörer för att begränsa skadeverkningarna på liv, egendom och miljö. Krisberedskap innebär inte

⁶ Länsstyrelserna, *Faktablad – Geografiskt områdesansvar, Länsstyrelsens roll i samhällets krisberedskap*, <http://www.o.lst.se/o/amnen/Krishantering>

enbart förmågan att hantera konsekvenserna av en händelse utan också de förebyggande åtgärder som behövs för att förhindra att en kris uppstår. En annan viktig del är förmågan att följa upp och utvärdera händelser som trots allt inträffar och lära av dessa.

Länsstyrelsen har en stödjande och samordnande roll i samhällets krisberedskap och är en länk mellan lokala och regionala aktörer och den nationella nivån. Länsstyrelsen ska ta initiativ till och erbjuda en arena för sektorsövergripande samverkan, med målet att uppnå en god krishanteringsförmåga i länet.⁷

Länsstyrelsens ansvar för krisberedskapen regleras i följande regelverk:

- Förordning (2007:825) med länsstyrelseinstruktion
- Förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap
- Speciallagstiftning inom olika områden där länsstyrelsen har verksamhetsansvar

Länsstyrelsens huvuduppgift är att svara för den statliga förvaltningen i länet i den utsträckningen inte någon annan myndighet har ansvaret för särskilda förvaltningsuppgifter. Vidare ska länsstyrelsen utifrån ett statligt helhetsperspektiv samordna olika samhällsintressen inom myndighetens ansvarsområde samt noga följa länets tillstånd och främja länets utveckling.⁸

Med denna myndighetsroll finns det tydliga kopplingar till det geografiska områdesansvar som länsstyrelserna har enligt förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap. Det geografiska områdesansvaret innebär att Länsstyrelsen inom sitt geografiska område ska se till att samverkan och samordning sker för att uppnå en samlad krishanteringsförmåga och ett effektivt utnyttjande av länets resurser vid en kris. Det geografiska områdesansvaret innebär inte att Länsstyrelsen vid en kris får särskilda befogenheter, såvida inte regeringen fattar beslut om sådana befogenheter.⁹

Med ledning av bestämmelserna i länsstyrelseinstruktionen och krisberedskapsförordningen kan länsstyrelsens områdesansvar beskrivas enligt följande:

Länsstyrelsen ska:

- Vara en sammanhållande funktion mellan aktörer (myndigheter, kommuner, landsting, näringsliv och andra aktörer) i länet och den nationella nivån
- Analysera risker och sårbara förhållanden i den egna verksamheten och upprätthålla förmåga till krisledning

⁷ ibid.

⁸ Förordning (2007:825) med länsstyrelseinstruktion

⁹ Länsstyrelserna, *Faktablad – Geografiskt områdesansvar, Länsstyrelsens roll i samhällets krisberedskap*, <http://www.o.lst.se/o/amnen/Krishantering>

- Upprätta regional risk- och sårbarhetsanalys
- Se till att samverkan sker mellan aktörer i länet och med angränsande län
- Under en kris samordna verksamhet mellan kommuner, landsting och statliga myndigheter
- Tillhandahålla en samlad lägesbild som underlag för samverkan och samordning
- Hålla regeringen underrättad
- Samordna information till media och allmänheten under en kris
- Efter beslut av regeringen, prioritera och inrikta statliga och internationella resurser

Prioriteringar till följd av områdesansvaret:

Vissa uppgifter behöver prioriteras för att uppnå den samlade förmåga som krävs för att hantera länets risker och sårbara förhållanden:

- Upprätta regional risk- och sårbarhetsanalys
- Etablera och underhålla ett regionalt krishanteringsråd
- Medverka i och ge stöd till olika nätverk för krishantering, exempelvis älvsamordningsgrupper
- Medverka i samverkansområden enligt 8 § krisberedskapsförordningen
- Tvärssektoriell medverkan i samhällsbyggnadsprocessen kring risk och sårbarhet
- Samverka med andra län i krishanteringsfrågor
- Ge stöd till kommuner och andra aktörer i form av planeringsunderlag, utbildning och övning
- Årligen följa upp länsstyrelsens och kommunernas krishanteringsförmåga
- Årligen rapportera krishanteringsförmågan till regeringen
- Planera för krisledning och informationssamordning
- Utbilda personal i länsstyrelsens krisledningsorganisation

Krisberedskapsförordningen ger vissa myndigheter (enligt bilaga till förordningen) ett särskilt ansvar för krisberedskapen. Dessa myndigheter ("sektorsmyndigheter") har en särskild skyldighet att samverka med länsstyrelsen.

Som framgår ovan är en av de viktigaste uppgifterna för Länsstyrelsen att upprätta regional risk- och sårbarhetsanalys samt att stödja kommunerna och andra aktörer i länet i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys. Genom detta har länsstyrelserna det mest omfattande ansvaret av alla statliga myndigheter för att upprätta risk- och sårbarhetsanalyser¹⁰.

¹⁰ KBM rekommenderar 2006:4, *Risk- och sårbarhetsanalyser – Vägledning för statliga myndigheter*

3.2 Länsstyrelsens övriga ansvarsområden

Arbetet med risk- och sårbarhetsanalys inom Länsstyrelsens ansvarsområde har framförallt bäring på det geografiska områdesansvaret men det finns också andra områden där arbetet är viktigt. Nedan följer några exempel på sådan verksamhet.

3.2.1 Länsstyrelsens riskhantering

Länsstyrelsens interna säkerhetsarbete enligt förordningen (1995:1300) om statliga myndigheters riskhantering, säkerhetsskyddslagen (1996:627) och säkerhetsskyddsförordningen (1996:633) beskrivs i myndighetens Säkerhetshandbok. Syftet med Säkerhetshandboken är att i ett samlat dokument beskriva:

- Hur och på vilket sätt Länsstyrelsen arbetar för att uppfylla kraven på säkerhet, säkerhetsskydd samt minska riskerna och sårbarheten i verksamheten
- Hur ansvaret är fördelat och organiserat
- Lagar, föreskrifter och allmänna råd som styr säkerhetsfrågorna
- Interna beslut som fattats i enlighet med gällande lagar och förordningar samt vilka områden som är berörda av eller påverkas av säkerhetsarbetet i stort

Länsstyrelsen som myndighet ska kännetecknas av öppenhet, service och god tillgänglighet och det ska också präglade det interna säkerhetsarbetet. Det övergripande målet är att verksamheten ska bedrivas i en trivsamt, trygg och säker miljö. I myndighetens säkerhetsarbete har varje medarbetare ett personligt ansvar. Det förhållningssätt som vi har till våra arbetsuppgifter, serviceattityd, säkerhetstänkande och till de risker vi möter i vardagen formar vår gemensamma värdegrund och inställning till säkerhetsarbetet. Därför diskuteras denna typ av frågor regelbundet, både i ledningsgruppen och på enheternas arbetsplatsträffar. Det kräver att medarbetarna har kunskap om och på vilket sätt som säkerhetsfrågorna påverkar arbetsuppgifterna samt kännedom om vilka lagar, förordningar och interna beslut som ligger till grund för verksamheten. Handboken utgör i sin helhet Länsstyrelsens samlade säkerhetsplan.¹¹

¹¹ Säkerhetshandbok för Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 2006-10-24, reviderad december 2007

3.2.2 Länsstyrelsens tillsynsutövande roll

Länsstyrelsen har en tillsynsutövande roll inom ett antal områden som är samhällsviktiga ur ett krisberedskapsperspektiv.

- Tillsyn över kommunernas efterlevnad av socialtjänstlagen
- Tillsyn över kommunernas livsmedelskontroller
- Tillsyn över kommunernas miljö- och hälsoskyddsarbete
- Tillsyn över kommunernas djurskyddsarbete
- Tillsyn över kommunernas efterlevnad av lagen om skydd mot olyckor
- Uppföljning av kommunernas verksamhet enligt lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

Därutöver fattar länsstyrelsen också beslut om civila skyddsobjekt och beslutar om tillstånd för bevakningsverksamhet och kameraövervakning.

Någon särskild samordning av den tillsynsutövande rollen inom de områden som är samhällsviktiga ur ett krisberedskapsperspektiv sker inte idag. Genom Länsstyrelsens uppföljning av kommunernas krisberedskap berörs dock flera av de andra områdena när kommunerna redovisar sina åtgärder. En god kommunal krisberedskap bygger på att kommunen kan upprätthålla sina samhällsviktiga verksamheter under en extraordinär händelse.

Det pågår ett arbete med att samordna tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor och uppföljningen av kommunernas krisberedskap enligt det uppdrag som anges i länsstyrelsens regleringsbrev för budgetåret 2008¹².

Länsstyrelsernas tillsyn över kommunerna, inom ramen för området skydd mot olyckor, skall bedöma och främja kommunernas förmåga att leva upp till de nationella målen, de verksamhetsmål och de särskilda skyldigheter som framgår av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Tillsynen enligt lagen om skydd mot olyckor skall inriktas så att den kan samordnas med den uppföljning som skall ske av kommunernas uppgifter i samhällets krishanteringssystem enligt avtalet mellan staten och Sveriges kommuner och landsting.

Detta arbete skulle kunna utgöra ett underlag för att göra en mer samlad tillsyn av den kommunala verksamhet som är samhällsviktig ur ett krisberedskapsperspektiv.

¹² Regleringsbrev för budgetåret 2008 avseende länsstyrelserna

3.2.3 Länsstyrelsens räddningstjänstansvar

I lag (2003:778) om skydd mot olyckor och förordning (2003:779) om skydd mot olyckor åläggs Länsstyrelsen bland annat följande ansvar inom området räddningstjänst.¹³

- Länsstyrelsen ska svara för räddningstjänst vid utsläpp, eller vid överhängande fara för utsläpp, från en kärnteknisk anläggning i sådan omfattning att särskilda åtgärder krävs för att skydda allmänheten.
- Länsstyrelsen skall säkerställa att den befolkning som troligen kommer att beröras i händelse av en nödsituation som medför risk för strålning ges information om de hälsoskyddsåtgärder som skall vidtagas och de regler som gäller i en sådan situation.
- Länsstyrelsen ansvarar för sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen från kärnteknisk anläggning.
- Fordras omfattande räddningsinsatser i kommunal räddningstjänst, får länsstyrelsen ta över ansvaret för räddningstjänsten i de kommuner som berörs av insatserna. Om räddningsinsatserna även innefattar statlig räddningstjänst, skall länsstyrelsen svara för att räddningsinsatserna samordnas. Länsstyrelsen skall enligt det regionala områdesansvaret verka för samordning och gemensam inriktning av samhällets insatser för att begränsa konsekvenserna.

En utförligare beskrivning av uppgifterna enligt lagen om skydd mot olyckor, samt planering och rutiner för länsstyrelsen vid kärnteknisk olycka, sanering eller övertagande av kommunal räddningstjänst finns i Länsstyrelsens Krishanteringsplan, underbilaga 1 samt underbilagorna 2.1, 2.1.1 och 2.2. Dessa finns i sin helhet på Länsstyrelsens hemsida¹⁴.

3.2.4 Länsstyrelsens ansvar enligt epizootilagen

Länsstyrelsen har vad gäller sjukdomar hos djur tre olika roller. Den första rollen är att Länsstyrelsen genom sitt områdesansvar ska verka för samordning och gemensam inriktning av samhällets insatser för att begränsa konsekvenserna. Den andra rollen är att Länsstyrelsen utövar offentlig kontroll enligt 15 § epizootiförordningen. Den tredje rollen är att Länsstyrelsen kan få vissa uppgifter på delegation från Jordbruksverket.

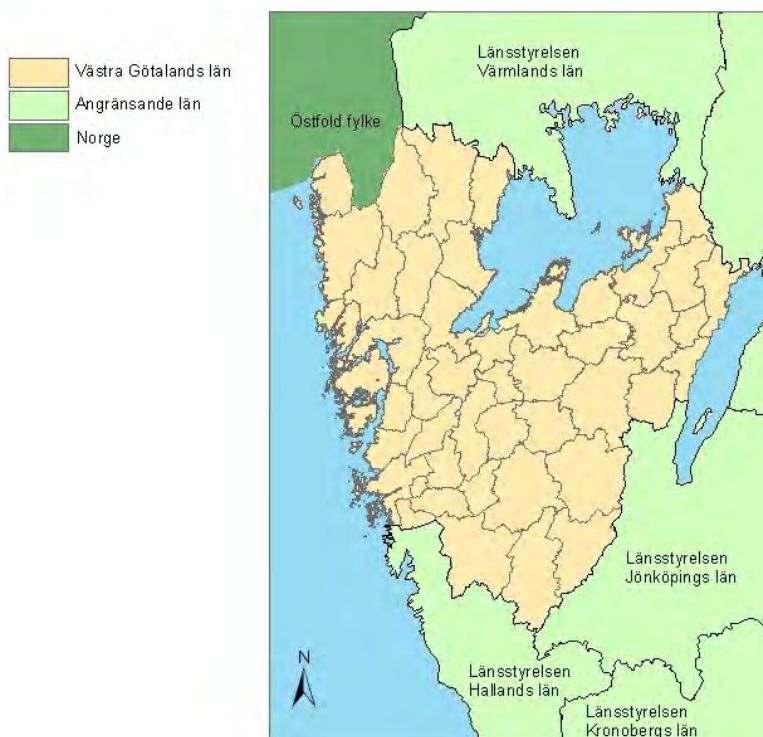
¹³ Lag (2003:778) om skydd mot olyckor, 4 kap. och 6 kap. samt Förordning (2003:779) om skydd mot olyckor 4 kap.

¹⁴ Länsstyrelsens hemsida, www.o.lst.se/o/amnen/Krishantering

3.3 Ansvarsområdets gränser i förhållande till andra aktörer

Västra Götalands län har i och med sin storlek geografiska gränser till många andra aktörer som är viktiga för samhällets krisberedskap. Det geografiska området gränsar förutom till fem andra län också till grannlandet Norge. Längs länets gränser finns också landets två största sjöar och en kuststräcka på cirka 20 mil.

Medvetenhet och kunskap om gränserna till andra aktörers ansvarsområden är extra viktigt i länet med tanke på att flera av riskerna och sårbarheterna inte tar hänsyn till uppdelningen i län och kommuner. Exempel på sådana sårbarheter är de stora vattentäkterna Vänern och Vättern där ett utsläpp skulle få omfattande konsekvenser för hela Götaland. Upperudsälven och Viskan är exempel på översvämningrisker där det krävs ett större perspektiv än bara det egna länet, och ett haveri vid kärnkraftverket Ringhals, i grannlandet Halland, skulle få förödande konsekvenser för hela regionen.

Förutom de geografiska gränserna till ett stort antal aktörer så rymmer det inom länet ett stort antal aktörer med särskilt ansvar för krisberedskapsfrågor. Inom länet finns 49 kommuner, fyra räddningstjänstförbund, ett stort antal regionala myndigheter och näringsliv som är starkt beroende av till exempel transporter och infrastruktur. Som geografiskt områdesansvarig myndighet i länet är det Länsstyrelsens uppgift att vara en sammanhållande funktion mellan dessa aktörer. Detta sker bland annat genom det regionala rådet, samt inom älvsmordningsgrupper, informatörsnätverk och andra permanenta eller tillfälliga nätverk.

3.4 Skyddsvärt i Västra Götalands län

I beskrivningen av Västra Götalands län ovan framkommer att länet är stort till ytan, består av många naturtyper och att såväl glesbygd som storstad är en del av länet. Detta återspeglar sig naturligtvis också i det som är skyddsvärt inom länet.

De skyddsvärda naturvärdena består dels av de stora sjöarna Vänern och Vättern samt Göta Älv och andra stora vattendrag som utgör såväl råvattenintag för många av länets invånare som viktiga transportleder. Jordbrukslandskapen i Skaraborgsområdet med tillhörande livsmedelsindustrier är också viktiga områden att skydda och bevara liksom många av de mindre områden med biologiskt rika miljöer som finns i länet. Längs västkusten finns till exempel den unika miljön vid Kosterhavet som planeras bli landets första marina nationalpark. Även länets rika kulturmiljö med fornlämningar, byggnadsminnen och medeltida städer utgör mycket skyddsvärda intressen.

För att länet ska fungera är det av yttersta vikt att den viktiga infrastrukturen för transporter, el, tele, vatten och värme fungerar. Vad gäller transporter krävs det att infrastrukturen i länet fungerar för att distribution av varor till övriga Sverige ska fungera även under en samhällsstörning. Här är transporter till och från Göteborgs hamn kanske det viktigaste vilket gör länets europavägar och större landsvägar till exempel E6, E20, E45 och riksväg 40 samt järnvägslinjerna på Västra stambanan, Norge/Vänernbanan, Västkustbanan samt Bohusbanan till skyddsvärda intressen för hela landet. Göteborgs hamn föreslås i Hamnstrategiutredningen utgöra en så kallad strategiska hamn för det svenska transportsystemet¹⁵. Även Landvetter flygplats och flygplatserna i Säve och Trollhättan är skyddsvärda för att säkra transporter av både gods- och persontransporter till och från länet.

Infrastrukturen för kraftdistribution är speciellt skyddsvärd i de delar av länet där vi vet att systemen är sårbara, till exempel Dalsland och Sjuhärad som har drabbats av både stormen Gudrun och stormen Per. Även kraftproduktionen i länets vattenkraftverk och de alltfler vindkraftverken är exempel på skyddsvärda anläggningar.

Ovanstående samhällsfunktioner utgör några av de skyddsvärda intressen som måste upprätthållas för att bland annat näringslivet med handel, jordbruk, skogsbruk och en omfattande tillverkningsindustri ska kunna fungera och för att invånarna i länet ska kunna leva och verka i ett robust Västra Götalands län.

¹⁵ SOU 2007:58, *Hamnstrategi – strategiska hamnader i det svenska godstransportsystemet*

3.5 Samhällsviktig verksamhet i Västra Götalands län

Definition

Samhällsviktig verksamhet ur ett krisberedskapsperspektiv bör enligt KBM avse en verksamhet som uppfyller båda, eller det ena av följande villkor:¹⁶

1. Ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.
2. Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad allvarlig kris i samhället skall kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

I regleringsbrevet för år 2007 fick Länsstyrelsen uppdraget att bland annat identifiera vilka verksamheter som behövs för att säkerställa en grundläggande funktionalitet vid en extraordinär händelse samt identifiera vilka verksamheter som är särskilt viktiga vid en influensapandemi.

Till uppdraget att identifiera samhällsviktiga verksamheter vid en influensapandemi tillsattes en arbetsgrupp inom sydlänssamverkan (länsstyrelserna i Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Blekinge, Skåne, Hallands och Västra Götalands län). Arbetsgruppen tog fram en förteckning med förslag på dessa verksamheter som sedan utgjorde underlag vid den regionala planeringen hos samtliga sju sydlän.

Länsstyrelsen bedömer att de verksamheter som identifierats som samhällsviktiga verksamheter vid en influensapandemi (se bifogad förteckning i bilaga 4) också är de verksamheter som behövs för att säkerställa en grundläggande funktionalitet vid en extraordinär händelse. Det som tillkommer är sjukvården, då redovisade verksamheter vid en influensapandemi inte inkluderar denna utan enbart visar övriga verksamheter i samhället där en störning kan få konsekvenser för samhällets funktionalitet. Att tillägga är att verksamheterna bedömts som samhällsviktiga ur ett *regionalt* eller *nationellt* perspektiv.

¹⁶KBM.s rapport 0253/2005, *Samhällsviktigt! Ett första förslag till definition av samhällsviktig verksamhet ur ett krisberedskapsperspektiv*

Identifiering av dessa verksamheter har baserats på fyra stycken faktorer där en verksamhet har bedömts som samhällsviktig om

1. den är viktig för individens liv och hälsa eller,
2. är viktig för samhällets funktionalitet eller,
3. ett bortfall medför att stora ekonomiska värden kan gå förlorade eller att
4. en störning kan medföra skador på den yttre miljön.

Inom Länsstyrelsen

Som samhällsviktig verksamhet är det viktigt att kunna upprätthålla en grundläggande funktionalitet. I samband med planering inför en influensapandemi identifierades därför de funktioner inom verksamheten som anses särskilt viktiga och som i en krissituation därför bör prioriteras. Länsstyrelsens verksamhet är mycket bred med vitt skilda områden. Varje område har sina funktioner som anses särskilt viktiga att upprätthålla men att räkna upp varje enhets specifika viktiga funktioner känns inte relevant. Det finns dock några generella funktioner som är viktiga för alla enheter. Bland dessa kan nämnas diarieföring samt expediering av ärenden och ekonomiadministration. Till det kommer viktiga befattningar såsom länsledning/landshövding, chefssekreterare samt enhetsledning/-enhetschefer.

4. Översikt av hot och risker

I detta kapitel redovisas en översikt av de hot och risker som förekommer inom Västra Götalands län. För en detaljerad beskrivning av riskobjekt hänvisas till den riskinventering som är sekretessbelagd men som finns tillgänglig hos behöriga vid berörda kommuner och myndigheter.

Kapitlet innehåller också en beskrivning av de senaste händelserna som prövat Länsstyrelsens och länets förmåga att motstå och hantera störningar, något som utgör ett viktigt kunskapsunderlag för prioritering av åtgärder, samt planering av övnings- och utbildningsinsatser.

Ett annat viktigt kunskapsunderlag för Länsstyrelsen är dagboken för Tjänsteman i Beredskap (TiB) som är en dokumentation över de händelser under året där Länsstyrelsen i någon omfattning blivit engagerad. Uppföljning och analys av TiB-funktionen har inte dokumenterats förut men målsättningen är att detta ska kunna utvecklas med avstamp i årets mycket enkla redovisning.

Precis som för många andra aktörer är debatten och diskussionen om klimatförändringarna den enskilt mest uppmärksammade i Västra Götalands län under 2007. Presentationen av Klimat- och Sårbarhetsutredningens slutbetänkande¹⁷ väckte stort intresse hos såväl länets krishanteringsaktörer som länets medier. Den hotbild och de sårbarheter som finns inom länet med översvämningsrisker samt risker för ras och skred gör detta till en av de viktigaste frågorna för framtiden. Erfarenheterna från inträffade händelser har också skapat en medvetenhet om vilka konsekvenser klimatförändringarna kan leda till.

Ett annat hot som varit mycket uppmärksammat i länet under 2007 är den organiserade brottsligheten. Olika kriminella grupperingar företrädesvis hemmahörande i Göteborg har vid flera tillfällen orsakat omfattande polisiära insatser som vid några tillfällen också påverkat samhällets funktionalitet genom avspärningar och evakueringar. Polisen i Västra Götalands län bedriver ett omfattande arbete mot de kriminella gängerna i samverkan med andra myndigheter.

Länsstyrelsen upplever en väldigt positiv trend i att många aktörer inom länet har kommit långt i sitt krisberedskapsarbete. Det pågår hos olika aktörer ett intensivt arbete med att till exempel ta fram risk- och sårbarhetsanalyser och att utbilda och öva personal. Detta märks bland annat vid händelser av mindre allvarlig karaktär som tydligt visar att det finns rutiner för samverkan och upprättade nätverk mellan aktörerna.

Riskerna som är förknippade med transporter av farligt gods och hantering av farliga ämnen är många i länet eftersom Göteborg utgör ett nav för transporter till och från Sverige. Varje vecka transporteras stora mängder farligt gods genom länet på väg till eller från Göteborgs hamn. Detta påverkar riskbilden i hela länet. Utöver Göteborgs hamn skeppas farligt

¹⁷ SOU 2007:60, *Sverige inför klimatförändringarna – hot och möjligheter*

gods även till och från de petrokemiska industrierna i Stenungsund, Uddevalla och Lysekil, samt längs Göta älv upp till Vänern, för vidare transport på väg eller järnväg.

Även översvämnings- och skredrisker är vanliga i Västra Götalands län. På kartan nedan redovisas Vänerns och Göta älvs avrinningsområde, vilket täcker stora delar av länet. Avrinningsområdet motsvarar en tiondel av Sveriges yta och kartan gör det tydligt att detta inte är en regional angelägenhet utan att översvämningsriskerna ställer stora krav på samordning och samverkan mellan berörda aktörer. Skredriskerna är som störst i Göta Älv-dalen men finns också i övriga delar av länet. Både när det gäller översvämnings- och skredrisker pågår många olika projekt i länet för att kartlägga riskerna och initiera åtgärder.

Avrinningsområde för Vänern och Göta Älv
(Källa: www.vatten.goteborg.se)

4.1 Inträffade händelser

Inträffade händelser i länet har gett såväl Länsstyrelsen som övriga berörda regionala och lokala myndigheter, företag och organisationer värdefulla kunskaper och erfarenheter av att hantera stora olyckor och extraordinära händelser.

Under 2007 har länet dock varit förskonat från allvarigare händelser. Den händelse som påverkade länet mest var stormen Per den 13-14 januari. I följande avsnitt sammanfattas de åtgärder som Länsstyrelsen vidtog i samband med stormen Per. Även några händelser som inträffat tidigare år redovisas i korthet.

Stormen Per föranledde att Länsstyrelsen etablerade en mindre stabsfunktion på kontoret i Vänersborg för att se till att nödvändig samordning mellan berörda aktörer kom till stånd. Kontakt togs med kommunerna och räddningstjänstförbunden samt övriga regionala aktörer i förberedande syfte och för att aktualisera nätverket inför den förväntade

orkanen. Länsstyrelsen tog i samråd med Länsstyrelsen i Halland beslut om att gå ut med ett VMA/informationsmeddelande enligt nedan.

Länsstyrelserna i Västra Götalands och Hallands län hemställer att följande VMA/informationsmeddelande publiceras

"Orkanvindar i Västra Götaland och Halland Under söndagen finns risk för orkanvindar i Västra Götalands och Hallands län. Längs västkusten och Vänerns östra delar finns risk för höga vattenstånd.

Allmänheten uppmanas att iaktta stor försiktighet vid vistelse utomhus samt uppmanas att följa nyhetssändningar och SMHI:s väderinformation."

Lennart Olofsson
Säkerhetsdirektör

Erfarenheterna av de kontakter som togs under stormen Per visade att flertalet kommuner och regionala aktörer hade uppmärksammat vädervarningen och vidtagit vissa förberedelser, i några fall blev kontakten med Länsstyrelsen en startsignal för förberedelser av något slag.

Under 2006 drabbades länet av fågelinfluensa, höga vattennivåer, översvämningar och skred. Händelserna innebar att delar av Länsstyrelsens krisledningsorganisation aktiverades för att stödja och hjälpa drabbade kommuner, inhämta prognoser och lägesbeskrivningar, göra analyser på kort och längre sikt samt informera allmänhet och massmedia. Fågelinfluensan fick stor massmedial uppmärksamhet och medförde att allmänheten ville ha information om konsekvenser av influensan. Länsstyrelsen inrättade på grund av informationstrycket en upplysningscentral som per telefon besvarade alla frågor.

Länsstyrelsen hade vid hanteringen av översvämningarna och de höga vattennivåerna hösten 2006 god nytta av erfarenheterna från händelserna hösten 2000 – våren 2001, då motsvarande problem uppstod i Dalsland (Upperudsälven) och Väneren. Under 2001 organiserade Länsstyrelsen tre Älvsamordningsgrupper i länet. Det har inneburit att Länsstyrelsen nu har ett väl fungerande nätverk för att hantera vattenrelaterade händelser. Länsstyrelsen kunde snabbt agera och få till stånd samverkans- och samordningsmöten och för att minska konsekvenserna av de höga vattennivåerna. De kommuner som drabbades av översvämningar i december 2006 har under 2007 bedrivit ett omfattande arbete med att förebygga och mildra konsekvenserna av en ny översvämning. Exempel på åtgärder är bland annat muddringen och breddningen av Mölndalsån samt planering för invallningsarbeten längs Säreån i Partille kommun. Under 2007 bildades en Älvsamordningsgrupp för Säreån och det planeras även för en Älvsamordningsgrupp för Mölndalsån.

Skredet i Småröd i december 2006 som innebar att all trafik på E6 och Bohusbanan omöjliggjordes, medförde att Länsstyrelsen genomförde och

deltog i ett antal möten med berörda kommuner, räddningstjänster, Vägverket, Banverket, Polisen med flera. Länsstyrelsen fattade också ett beslut om avspärrning av olycksområdet efter att räddningsinsatsen var avslutad. Länsstyrelsens samordningsinsatser och en effektiv samverkan med Vägverket och Banverket resulterade i att E6 redan den 14 februari 2007 kunde öppnas för trafik. Bohusbanan kunde åter trafikeras den 24 februari 2007.

Andra händelser under senare år som stärkt och utvecklat Länsstyrelsens och samverkande aktörers krishanteringsförmåga är:

- Naturkatastrofen i Sydostasien december 2004, då Länsstyrelsen organiserade delar av krisledningsorganisationen för att ge stöd, råd och underlag till kommunerna, samt rapportera till Regeringen och Krisberedskapsmyndigheten.
- Stormen Gudrun 2005 som orsakade omfattande och långvarigt elavbrott, skador på infrastruktur, skog m.m. Värst drabbades de sydöstra delarna av länet.
- Evakueringen av svenskar från Libanon sommaren 2006

4.2 Tjänsteman i Beredskap

Länsstyrelsen är en av de statliga myndigheter som har Tjänsteman i Beredskap (TiB) som kan nås dygnet runt, året runt. TiB larmas av SOS Alarm om det inträffar någon större olycka eller samhällstörning i länet. När det kommer ett larm ska TiB ta ställning till om det krävs några åtgärder från länsstyrelsens sida. Vid större händelser kontakter TiB chefen för Enheten för Skydd och Säkerhet för att diskutera den aktuella situationen och besluta om åtgärder. Under 2007 har nio medarbetare vid Enheten för Skydd och Säkerhet (ESS) varit förordnade som Tjänsteman i Beredskap.

Under året har det genomförts en gemensam utbildningsdag för personal på länsstyrelserna i sydläna som innehar funktionen tjänstemän i beredskap. Dagen bestod av studiebesök på Flygräddnings- och Sjöräddningscentralen i Göteborg samt en guidad visning i Göteborgs hamn för att studera riskbilden i Sveriges största hamn. Inom sydläna finns det en arbetsgrupp för erfarenhetsutbyte och utveckling av funktionen tjänsteman i beredskap.

Alla inkommande larm till TiB dokumenteras och dokumentationen sker numera i WIS – ett skyddat webbaserat informationssystem för aktörerna i krishanteringssystemet. Användandet av WIS skapar möjligheter att dela med sig av informationen som TiB har till andra aktörer men ger också möjlighet att inhämta information från andra aktörer såväl före som under och efter en händelse. Att WIS är tillgängligt via webben gör det också möjligt för den som är TiB att löpande dokumentera händelser direkt i TiB-dagboken även utanför kontorstid.

Vid en genomgång av TiB-dagboken för 2007 framkommer att uppgiften tjänsteman i beredskap på Länsstyrelsen är en varierande och relativt komplex uppgift. Händelserna som rapporteras föranleder vitt skilda åtgärder från Länsstyrelsen. Vid en del larm behöver TiB bara ta emot information och andra gånger behöver åtgärder snabbt initieras, samverkan med andra aktörer upprättas och beslut förberedas. Under 2007 var stormen Per den händelse som föranledde mest åtgärder från Länsstyrelsen i form av samverkan, lägesuppföljning och rapportering.

En sammanställning av de larm som kommit till Länsstyrelsen via SOS Alarm ger följande resultat, kategoriserat efter de vanligast förekommande händelserna.

Händelsetyp	Antal larm
Brand (industri/byggnad)	9
Kemikalieutsläpp	7
Fartygsolycka	3
Strömavbrott	3
Ras/skred	3
Hårda vindar/stormvarning	2
Farliga ämnen	1
Oljeutsläpp	1
Riven ponny (varg)	1
Lutande fackelmast på raffinaderi	1
(Bombhot mot Forsmark)	1
Helikopterhaveri	1
Skogsbrand	1
Rasrisk av Smögenbryggan	1
Explosion (till följd av brand)	1
Översvämning	1
Flyghaveri sportflygplan	1
Misstänkt fågelinfluensa	1

Den vanligaste typen av larm är räddningstjänstrelaterade och föranleder inga speciella åtgärder. Länsstyrelsen informeras ofta om händelser som kan ha konsekvenser för miljön eller om den påverkar många människor. I kategorin kemikalieutsläpp ingår sådana händelser där en räddningsledare informerar Länsstyrelsen enligt bestämmelserna i 6 kap. 1 § förordning (2003:779) om skydd mot olyckor¹⁸. Andra händelser är ovanligare och kräver en god kännedom om länsstyrelsens alla ansvarsområden. En del ärenden inkommer som ett larm till TiB men kräver beslut av Länsstyrelsen som måste bevakas under lång tid, till exempel när Smögenbryggan under sommaren 2007 behövde stängas av på grund av rasrisk och Länsstyrelsen fattade beslut om tillträdesförbud enligt ordningslagen. Totalt har ett fyrtiotal händelser rapporterats i TiB-dagboken för 2007.

¹⁸ FSO 6 kap 1 § - När en räddningsinsats är avslutad efter en olycka som inneburit att miljön har blivit skadad, skall räddningsledaren underrätta den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet och länsstyrelsen.

Utöver de larm som inkommer via SOS Alarm bedriver TiB egen omvärldsbevakning vad gäller till exempel väderrelaterade händelser eller andra händelse i länet som får stor uppmärksamhet i media. Sådana exempel från 2007 är den marinövning som genomfördes i maj där flera Natoländer deltog, eller stora publika evenemang som till exempel ostindiefararen Götheborgs hemkomst i juni 2007.

5. Analyserade situationer 2007

I detta avsnitt redovisas de situationer som analyserats under 2007. Situationerna är olika till sin karaktär då några bedömer länets förmåga vid en stor olycka eller extraordinär händelse och har analyserats med bred tvärssektoriell medverkan medan ett av scenarierna endast syftar till Länsstyrelsens förmåga och har analyserats internt på myndigheten. I inledningen av detta avsnitt redovisas också vilka indikatorer och bedömningsgrunder som bör gälla i det fortsatta arbetet för att Länsstyrelsens analys fullt ut ska kunna anpassas till KBM:s vägledning för statliga myndigheters risk- och sårbarhetsanalyser. Syftet med en sådan anpassning är att öka möjligheten att jämföra olika aktörers resultat i respektive risk- och sårbarhetsanalys.

Analyserna av de olika situationerna har genomförts med olika metoder och bedömningarna grundar sig dels på inträffade händelser och realistiska övningar men också på teoretiska djupanalyser och uppskattningar. Detta medför att validiteten på de analyserade förmågorna skiljer sig åt. När förmågan har bedömts utifrån faktiskt inträffade händelser och realistiska övningar är validiteten mycket hög medan teoretiska djupanalyser har något lägre validitet. En situation där förmågan bedöms utifrån uppskattningar har en låg validitet men för en myndighet med områdesansvar har sådana analyser ett värde genom att de identifierar händelser som man bör arbeta vidare med i tvärssektoriell samverkan med berörda aktörer inom länet.

Följande situationer har analyserats under 2007. Tabellen visar också vad bedömningarna grundar sig på.

Scenario	Bedömningsgrund för förmåga
Pandemisk influensa	Teoretisk analys utifrån enkätundersökningar
Omfattande störningar i elförsörjningen	Teoretisk analys med erfarenheter från stormen Gudrun
Gränslös riskanalys	Realistiska övningar, tabletop, intervjuer
Skredet i Småröd	Inträffad händelse
Informationssamordning vid oväder med svåra störningar i el/tele och infrastruktur	Realistiska övningar och inträffad händelse, tabletop och erfarenheter från fågelinfluensan
Förmågebedömning KBM	Teoretisk analys utifrån enkäter, uppföljning, intervjuer och samråd, i vissa delar även uppskattad förmåga

Länsstyrelsens geografiska områdesansvar innebär att det för alla scenarion är viktigt att bedöma de tre delar i krisberedskapsförmågan som behövs för att undvika, och hantera allvarliga kriser. Dessa delar är.

- Krisledningsförmåga
- Operativ förmåga
- Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

I 2007 års arbete har Länsstyrelsen, vilket framgår av redovisningen i detta kapitel, inte använt gemensamma indikatorer för de olika scenarierna. Detta är något som behöver utvecklas med stöd av de indikatorer som finns i KBM:s vägledning för statliga myndigheter¹⁹ för att öka möjligheten att jämföra Länsstyrelsens förmågebedömning med andra länsstyrelser och andra sektorsmyndigheters analyser. Det är också viktigt för att ge bättre kunskap om vilka faktorer det har tagits hänsyn till i analysen. Indikatorerna i KBM:s vägledning är generella och lämpar sig väl för att analysera såväl länets förmåga som myndighetens, dessa indikatorer redovisas i bilaga 2 och bör användas i det fortsatta arbetet. För att öka möjligheten till jämförelser med andra aktörers risk- och sårbarhetsanalyser ska Länsstyrelsen i det fortsatta arbetet också bedöma förmågan utifrån den bedömningsskala som KBM tagit fram.

Nivå	Beskrivning av förmåga
1	Förmågan är god
2	Förmågan är i huvudsak god, men har vissa brister
3	Det finns en viss förmåga, men den är bristfällig
4	Det finns ingen eller mycket bristfällig förmåga

I KBM:s vägledning definieras förmågebedömningen enligt följande:

Bedömningen att förmågan är **god** innebär inte att en kris passerar obemärkt, utan att myndigheten (och sektorn) bedöms ha resurser och kapacitet att kunna lösa de uppgifter som är samhällsviktiga vid en kris.

Att förmågan är **i huvudsak god men har vissa brister** innebär att samhällsservice i viss mån åsidosätts för att prioritera mer akut verksamhet. Det kan exempelvis handla om att vissa operationer på sjukhusen ställs in eller att person- och godstransporter blir kraftigt försenade. Myndigheten (och sektorn) har inte tillräckligt med resurser för att lösa sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt. För de som drabbas framstår det som att samhället inte lever upp till sina åtaganden.

¹⁹ KBM rekommenderar 2006:4, *Risk- och sårbarhetsanalyser – Vägledning för statliga myndigheter*, s. 43-46

Bristfällig förmåga kan till exempel innebära att person- och godstransporter ställs in, att allmänheten drabbas av kännbara ekonomiska förluster eller att någon form av ransonering införs. Myndighetens (och sektorns) resurser understiger kraftigt det som behövs för att lösa de uppgifter som är samhällsviktiga vid en kris.

Att det inte finns någon förmåga eller att den är **mycket bristfällig** innebär att samhället står i det närmaste oförberett.

Förmågebedömningen ska i sin tur ligga till grund för att prioritera åtgärder och behov. Arbetet med prioriteringen av åtgärder för att antingen kunna mildra konsekvenserna av en händelse eller öka hanteringsförmågan kommer att fortsätta under 2008 och ska redovisas enligt nedanstående kategorier som rekommenderas av KBM. I tabellen återfinns också några av de behov som har identifierats i samband med 2007 års analyser. Tabellen ska främst ses som ett exempel på hur Länsstyrelsen strävar efter att redovisa planerade åtgärder och behov i det fortsatta arbetet.

Planerade åtgärder och behov av ytterligare insatser		Status
Regelverk	<ul style="list-style-type: none"> - Ambulanstransport över riksgränsen (Scenario 5.3) - Förtydligande kring VMA-meddelande vid händelser där hela samhället berörs. (Scenario 5.2) - Uppmaningar till allmänheten, vem bär ansvaret för ev. skadeståndsanspråk (scenario 5.2) 	<p>Överlämnat till berörda aktörer</p> <p>Nya riktlinjer för VMA framtaget av SRV</p> <p>-</p>
Metoder	<ul style="list-style-type: none"> - Hur skapar vi en regional lägesbild utifrån kommunernas rapportering. (Scenario 5.2 och 5.5) - Hur kan länsstyrelsen stödja andra aktörer med syfte att samordna information (Scenario 5.5) 	<p>Länsstyrelsen utvecklar</p> <p>Länsstyrelsen utvecklar</p>
Arbetsätt	<ul style="list-style-type: none"> - Implementering av WIS i Länsstyrelsens krishanteringsorg (Scenario 5.5) 	Utbildning vår '08
Aktörer	-	
Teknik och infrastruktur	<ul style="list-style-type: none"> - Robusta system för kommunikation (Scenario 5.2) 	Implementering av RAKEL, uppföljning av vilka som ansluter sig till systemet

Följande delar i detta kapitel redovisar de situationer som analyserats utförligare under 2007. Respektive fall redovisas och sammanfattas snarare än analyseras. Sammanfattningarna grundar sig dock på utförligare analyser som är genomförda antingen i tvärsektorieell samverkan eller internt inom Länsstyrelsen.

5.1 Pandemisk influensa

Under 2007 genomfördes inom sydlänssamverkan ett projekt med syftet att identifiera vilka samhällsviktiga verksamheter som måste kunna upprätthållas vid en influensapandemi. Arbetet resulterade i en förteckning över samhällsviktig verksamhet inom ett antal olika samhällssektorer där en prioritering också gjorts utifrån huruvida ett bortfall eller en störning i verksamheten

- är viktig för individens liv och hälsa,
- är viktig för samhällets funktionalitet,
- kan göra att stora ekonomiska värden kan gå förlorade eller
- kan medföra skador på den yttre miljön.

Ytterligare en förteckning över vilka verksamheter *inom Länsstyrelsen* som kan anses som extra viktiga under en influensapandemi togs fram. Arbetsgruppens resultat har sedan legat till grund för Länsstyrelsen i Västra Götalands fortsatta arbete med att planera inför en influensapandemi.

Länsstyrelsen i Västra Götaland har i detta arbete, i samråd med länets kommuner, identifierat samhällsviktiga aktörer i länet vars verksamhet är av regional eller nationell betydelse. Dessa aktörer, både företag, myndigheter och organisationer, har sedan uppmanats att utifrån KBM:s scenario planera för och göra en bedömning av sin förmåga att hantera en influensapandemi. Länsstyrelsen har även bett kommunerna att initiera planering hos de företag som är viktiga på lokal nivå. Länsstyrelsen avser här företag, som antingen kommunen har avropsavtal med för leverans av olika varor eller tjänster eller som kommunen vet är viktiga för kommuninvånarna.

Vidare har kommunerna också uppmanats att påbörja planering för att säkerställa den egna organisationens verksamhet vid en influensapandemi och de informationsinsatser som krävs under en influensapandemi.

Via enkäter har Länsstyrelsen bland annat fått en bild av kommunernas förmåga att hantera en influensapandemi, vilka verksamheter som drabbas hårdast och vilket behov av stöd som önskas. De flesta kommuner har eller har för avsikt att ha en plan för influensapandemi klar under 2008.

Länsstyrelsens interna planering

Med förteckningen från sydlänprojektet som grund har en intern planering inför en influensapandemi gjorts. Identifierade viktiga verksamheter inom Länsstyrelsen har fått redovisa vilka respektive funktioner som prioriteras och vilka som kan senareläggas under stort personalbortfall samt vilka eventuella åtgärder som planeras vid en influensapandemi. Genom att

omfördela personal och omprioritera verksamhet så bedömer Länsstyrelsen överlag att de mest kritiska funktionerna går att upprätthålla med 50 % personalfrånvaro under två veckor.

Planerade åtgärder/ytterligare insatser

Under mars månad 2008 kommer, i arbetet med den regionala analysens utveckling, ett pandemiscenario att analyseras tillsammans med ett antal regionala myndigheter/aktörer och kommunala representanter. Syftet är då bland annat att kartlägga vilka beroendeförhållanden som råder mellan aktörerna.

Under 2008 kommer Länsstyrelsen även fortsätta att ge stöd till de kommuner och regionala samhällsviktiga aktörer som önskar. Ett större företag har bett om vår medverkan vid deras planering inför en influensapandemi.

5.2 Omfattande störningar i elförsörjningen

I september 2007 träffades arbetsgruppen för den regionala risk- och sårbarhetsanalysen för ett tvådagars internat. En av punkterna på dagordningen var att analysera ett isstormsscenario med omfattande störningar i elförsörjningen. Följande aktörer deltog vid analysen.

- Banverket
- Försvarsmakten
- Göteborgs Stad
- Länsstyrelsen Stockholms län
- Länsstyrelsen Västra Götalands län
- Polismyndigheten Västra Götalands län
- Räddningstjänsten Storgöteborg
- Räddningstjänsten Östra Skaraborg
- SGI
- Vattenfall
- Vägverket
- Västra Götalandsregionen

Utgångspunkt för analysen var följande scenario:

I november drar ett kraftigt stormoväder in från sydväst med orkanstyrka i byarna och nederbörd i form av snö, blötsnö och underkyllt regn. Lufttemperaturen är som lägst minus 10-15 grader. Konsekvensen blir omfattande strukturella skador på elstolpar och ledningar i såväl stamnätet som region- och lokalnäten. Väst- och sydkusten drabbas även av kraftig is- och saltisbeläggning på elsystemet. Skadorna medför totalt elavbrott i hela södra Sverige i upp till 4 veckor. I delar av Sydsverige kommer avbrott att vara under betydligt längre tid. Scenariot medför även att tele- och IT-kommunikationerna i stort slås ut inom området och att vägarna blir oframkomliga på grund av nedfallna träd och isbeläggning.

Analysarbete inleddes med att Vattenfalls representant redovisade vilka konsekvenser ovanstående scenario skulle få för elförsörjningen. Därefter gjordes förmågebedömningar för kategorierna *upptäcka*, *skapa lägesbild* och *informera*. Varje aktör fick redovisa sin förmåga varefter vi gemensamt gjorde en bedömning av länets förmåga. Som stöd för diskussionerna användes analysverktyget IBERO.

Upptäcka

Hur de olika aktörerna upptäcker att en insats krävs och hur hanteringen av händelsen sätts igång skiljer sig något åt. Polisen bedriver till exempel omvärldsbevakning dygnet runt genom sitt ordinarie arbete medan andra vidtar beredskapshöjande åtgärder i samband med att man får

vädervarningar. Den samlade bilden är att om elavbrottet är relaterat till väder med de förvarningar som detta innebär är förmågan att upptäcka och initiera åtgärder hög. Dock behöver inte så vara fallet och ju mindre vi vet om omfattning och orsak kring händelsen, desto sämre blir vår förmåga att upptäcka.

Skapa lägesbild

Gruppen var enig om att vid en sådan händelse som beskrivs i scenariot är det en mycket svår uppgift att skapa en lägesbild och det kan ta lång tid. Beroende på om det funnits förvarningar inför händelsen kan uppgiften förenklas något genom att man hunnit säkerställa samband mellan olika aktörer. Lägesbilden behövs primärt för att beskriva skadebilden och vår egen funktionalitet. Att skapa en lägesbild blir ett manuellt hantverk och bör samordnas från Länsstyrelsen, att upprätta reservsamband kan stärka förmågan något. Ju fortare lägesbilden kan skapas, desto tidigare kan aktörerna begära stöd från till exempel Försvarmakten och samla andra viktiga resurser.

Förmågan att skapa lägesbild i detta scenario är låg eller mycket låg hos samtliga aktörer samtidigt som behovet av samverkan är mycket stort.

För att stärka förmågan är det viktigt att avtala med frivilligorganisationer och enskilda som kan bidra till en manuell informationsinhämtning. I ett förvarningsskede bör vi redan i det läget fördela uppgifter och besluta om sambandskanaler och reservsamband. RAKEL och Försvarets telenät är kanaler som om de kan motstå störningen underlättar uppgiften att skapa en lägesbild.

Informera

Förmågan att informera är starkt förknippad med att skapa en lägesbild. Eftersom även informationshanteringen blir väldigt manuell uppstår svårigheter med att samordna informationen. Förmågan att informera är med tanke på detta låg eller mycket låg i det inledande skedet vilket i sin tur påverkar informationshanteringen under hela händelsen.

Åtgärder för att stärka förmågan att informera hänger ihop med de som syftar till att förbättra förmågan att skapa lägesbild. Övriga frågor som behöver lösas handlar om regelverk och metoder. Till exempel vem som ska sända VMA och hur detta ska göras. Vem kan fatta beslut om att rekommendera allmänheten att stanna inne om det innebär att stanna hemma från arbete och skola? Vilket ansvar har myndigheten för allmänheten? Problemet kan möjligen undvikas genom att myndigheterna utformar sin information som rekommendationer och inte som påbud. Detta är dock en fråga som bör analyseras ytterligare.

5.3 Gränslös riskanalys

Följande avsnitt är en sammanfattning hämtad ur projektrapporten ”Räddningstjänst i samverkan räddar liv, miljö och egendom” som finns att läsa på Länsstyrelsens hemsida.²⁰

Projektet ”Gränslös riskanalys 2005-2007” initierades av ”Gränsrådet” som tillkommit för att diskutera gemensamma räddningstjänstfrågor i gränsområdet mellan Norge och Sverige, och då främst inom kommunerna Aremark, Halden, Dals Ed, Strömstad och Tanum. Räddningstjänst-samverkan inom dessa kommuner är särskilt intressant med tanke på att befolkningen varierar kraftigt mellan vinter- och sommarhalvåret. Projektets uppgift har varit att studera riskförhållanden och riskobjekt inom området där en olycka leder till så stora konsekvenser att en räddningstjänst-samverkan bidrar till att liv, miljö och egendom skyddas och att skadeverkningarna lindras.

Projektet har också valt att undersöka hur riskuppfattningen bland såväl fastboende som besökande i området ser ut och om det finns ett genusperspektiv på riskuppfattningen.

En fråga av avseende regelverk har också belysts i projektarbetet. Det gäller hur ambulanstransporter över riksgränsen, en passage som kräver tulldeklaration av de läkemedel som normalt förvaras i fordonet, ska gå till. Idag tillämpas bestämmelsen på ett pragmatiskt sätt varför någon olägenhet inte har uppstått. Projektet lyfte fram att frågan bör få sin legala lösning och föreslår således att Gränsrådet överlämnar frågan till ansvariga parter.

Inom det undersökta området har ett antal riskområden och riskobjekt där en händelseutveckling kan föranleda samverkan över riksgräns vid insatser identifierats och beskrivits. Exempel på risker som kan kräva samverkan finns bl.a. inom områdena trafikolyckor, olycka med farligt gods på väg, järnvägsolyckor, utsläpp av farliga ämnen, bränder i industrier, köpcentrum, gästhamnar, färjeterminaler, tätbebyggda trähusområden, skogar och olyckor vid stora publika evenemang.

Inom området finns en mycket brant järnvägssträcka, en Europaväg och länsvägar med tung trafik och inflygningsområdet till Rygge flygplats berör området. Det kan noteras att trafiken på denna flygplats ökade då den civila flygplatsen öppnade den 1 oktober 2007.

En inventering och sammanställning av räddningstjänstresurser i form av fordon, utrustning och specialistkompetens har gjorts.

Ett problem som identifierades var kommunikation mellan aktörer på norsk och svensk sida i en ledningssituation. Idag är problemet löst genom att man lånar radiokommunikationsutrustning av varandra. Problemet kommer dock att tekniskt att lösas då samtliga parter får tillgång till radiokommunikation genom Tetrasystemet (på svensk sida benämnt RAKEL). Projektet föreslår gränsrådet att arbeta vidare med frågan och följa upp denna utveckling.

²⁰ Länsstyrelsens hemsida, www.o.lst.se/amnen/krishantering/granslos_riskanalys

Det är viktigt att Gränsrådets nätverk fortsätter att utvecklas, främst med inriktning på gemensamma tabletop-övningar. Kretsen av övade kan med fördel utökas med fler deltagare som möts vid en skadepå plats. T.ex. insatsledare för räddningstjänsterna, polisinsatschefer, sjukvårdsledare, medicinskt ansvarig. Motsvarande på norsk sida: skadestedsledare, fagledere brann, sanitet og orden samt operativ leder helse. Vidare bör nätverket utvecklas att omfatta övriga aktörer som kommer in i ett senare skede t.ex. representanter för beredskap och krishantering inom Kommuner och Fylke/Län. Frågan om strategisk samverkan vid stora, resurskrävande och långvariga händelser över gränsen bör också studeras vidare.

Förhoppningsvis får detta arbete en fortsättning genom projektet "Gränsstrategisk krishantering" som bland annat skall undersöka förutsättningar för krishantering mellan Norge (Östfolds Fylke) och Sverige (Västra Götalands län) före, under och efter en händelse samt när en extraordinär händelse eller räddningstjänstinsats övergår i samhällsstörning som kräver en fortsatt krishantering. Projektet skall också undersöka möjligheter till medverkan av andra aktörer för att utveckla samverkan mellan räddningstjänster, kommuner, län/ fylke mfl.

5.4 Skredet i Småröd

Vid 19-tiden den 20 december 2006 rasar en sträcka av cirka 400-500 meter av Europaväg 6 vid Småröd i Munkedals kommun. Raset förstör också ett par hundra meter av Bohusbanan. Ett tiotal bilar dras med i raset, men samtliga berörda personer undkommer med endast lättare fysiska skador. Två fastigheter inom rasområdet utryms samma kväll. Polisen, Vägverket och Banverket spärrar omedelbart av E6 respektive Bohusbanan och leder om trafiken. Räddningsinsatserna leds av Munkedals kommun på norra sidan av skredområdet och av Uddevalla kommun på södra sidan av skredområdet. Räddningsstab upprättas på brandstationen i Uddevalla. Stab upprättas också på polishuset i Göteborg. Länsstyrelsen orienterar under kvällen den 20 december regeringskansliet om situationen. Dagen efter lämnar Länsstyrelsen händelserapport till Krisberedskapsmyndigheten. Den 22 december avslutas räddningstjänstarbetet och samtidigt beslutar Länsstyrelsen om tillträdesförbud till rasområdet, på grund av den fortsatta rasrisken.²¹

Länsstyrelsen i Västra Götalands län fick den 18 januari 2007 i uppdrag av regeringen att rapportera om läget gällande raset på E6 vid Småröd i Munkedals kommun. Uppdraget skulle utföras i samverkan med Västra Götalandsregionen och syftade till att rapportera om frågor som berör kommuner, näringsliv och andra intressenter i området.

Uppdraget redovisas i Länsstyrelsens rapport 2007:47 "Konsekvenser av raset vid Småröd, Munkedals kommun, Västra Götalands län."

²¹ Länsstyrelsens rapport 2007:47, *Konsekvenser av raset vid Småröd, Munkedals kommun, Västra Götalands län*

Några av de slutsatser som redovisas i rapporten är att konsekvenserna av raset trots allt har varit begränsade. Lyckliga omständigheter gjorde att personskadorna blev förhållandevis lindriga, liksom egendomsskadorna. Följderna för näringslivet blev inte så stora som befarat tack vare det snabba återställandet av vägen och järnvägen. Konsekvenserna för den enskilde medborgaren eller näringsidkaren kan trots det ha varit stora.

Länsstyrelsen framhåller i rapporten att det goda samarbetet mellan myndigheter och kommuner i stor utsträckning bidrog till att hantera den uppkomna situationen, vilket understryker vikten av samverkan när det gäller krishantering.

Rapporten om raset på väg E6 finns att läsa i sin helhet på Länsstyrelsens hemsida.²²

5.5 Informationsamordning vid oväder

Under 2007 har det pågått ett arbete inom Länsstyrelsen med att revidera myndighetens krisinformationsplan och utveckla rutiner och metoder för Länsstyrelsens krisinformationsorganisation. En del i detta arbete var en table-top övning med den personal som ingår i krisinformationsorganisationen. Övningen grundade sig ett scenario med svår storm och mycket nederbörd som påverkar kommunerna på västkusten och syftet var att de som ingår i krisinformationsorganisationen skulle få en ökad kunskap kring Länsstyrelsens roll och vem som gör vad ifråga om information och informationsamordning. Respektive grupp inom krisinformationsorganisationen fick skriva ner de saker som de behövde arbeta vidare med. Det rörde sig om allt från behov av utbildning till att upprätta rutiner och checklistor, samt att ändra i personalplanen. Övningen resulterade i flera konkreta utfall som kan stärka Länsstyrelsens förmåga att informera och samordna information vid en extraordinär händelse i länet.

Från och med den 1 januari 2008 finns det en särskild informationsenhet på Länsstyrelsen bestående av åtta medarbetare under ledning av en informationschef. Informationschefen ingår i Länsstyrelsens ledningsgrupp. Bildandet av informationsenheten och det arbete som gjorts med att uppdatera planer och rutiner inom krisinformationsområdet är den åtgärd som mest påverkat Länsstyrelsens krishanteringsförmåga under det gångna året.

²² Länsstyrelsens hemsida, <http://www.o.lst.se/o/Publikationer/Rapporter>

5.6 KBM:s hemställan om förmågebedömning 2007/2008

Utöver de situationer som beskrivs ovan har Länsstyrelsen i februari 2008 besvarat KBM:s hemställan om förmågebedömning vad gäller följande scenarion.

- Regionalt avbrott i elförsörjningen
- Regionala störningar i de elektroniska kommunikationerna
- Omfattande avbrott i de samhällsviktiga transporterna
- Avbrott eller störningar i de kommunaltekniska systemen
- Katastrof utomlands med många svenskar drabbade
- Omfattande kemisk olycka
- Epizooti/zoonos
- Olycka med radioaktiva ämnen
- Väpnat angrepp

I dessa förmågebedömningar ska både Länsstyrelsens och länets förmåga bedömas. Arbetet har utförts på Enheten för Skydd och Säkerhet och förmågebedömningarna grundar sig på uppskattad förmåga men kommer under året att diskuteras med berörda aktörer inom länet.

6. Verksamhet 2008

I detta avslutande kapitel följer en kort redovisning av några av de planerade aktiviteter under 2008 som har koppling till arbete med risk- och sårbarhetsanalys, och som på något sätt syftar till att antingen minska konsekvenserna av en stor olycka eller extraordinär händelse eller att öka hanteringsförmågan. Risk- och sårbarhetsanalysen för 2008 ska rapporteras till Regeringskansliet och Krisberedskapsmyndigheten i november 2008.

RSA-processen	Ansvarig/Deltagare
Sekretess på förteckning över riskobjekt/händelser. Materialet belades med sekretess 2004, en hel del har hänt inom området sedan dess, bl.a. ny lagstiftning.	Länsstyrelsen, ESS
Utveckla användningen av GIS i redovisningen av risk- och sårbarhetsanalysen.	Länsstyrelsen, ESS
Utveckla beskrivningen av Länsstyrelsens tillsynsutövande roll.	Länsstyrelsen, ESS
Anpassa analysen efter indikatorer och åtgärder enligt KBM:s vägledning.	Länsstyrelsen, ESS Regional analysgrupp
Uppdatera förteckning över riskobjekt/händelser.	Regional analysgrupp
Analysera ett pandemiscenario.	Regional analysgrupp
Upprätta förteckning över åtgärder samt göra prioriteringar utifrån förteckning över riskobjekt/händelser.	Regional analysgrupp
Länsstyrelsens interna arbete	Ansvarig/Deltagare
Ta fram underlag ur kommunala risk- och sårbarhetsanalyser samt andra myndigheters risk- och sårbarhetsanalyser som påverkar den regionala förmågan.	Länsstyrelsen, ESS
Integrera arbete med risk- och sårbarhetsanalyser (lokala och regional) i enhetens verksamhetsområden.	Länsstyrelsen, ESS
Länsledningsuppdraget 2008 – ESS ska, i samverkan med berörda enheter analysera och redovisa vilka krav anpassningen till framtida klimatförändringar kan komma att ställa på enhetens och Länsstyrelsens roll, organisation och arbetsformer. Analysen skall utgå ifrån de redovisade slutsatserna i Klimat- och Sårbarhetsutredningen.	Länsstyrelsen, ESS i samverkan med berörda enheter
Regleringsbrevsuppdrag angående att förhandla med Vattenfall om ändrade tappningsregler för Väneren.	Länsstyrelsen, ESS i samverkan med Vattenvårdsenheten, Naturvårdsenheten, Miljöskydds-enheten, Rättsenheten m.fl.
Risikanalyser enligt förordning (1995:1300) om statliga myndigheters riskhantering ska uppdateras.	Länsstyrelsen, Samordningsenheten med stöd av övriga enheter

Forskningsprojekt/Utredningar	Ansvarig/Deltagare
Forskningsprojekt kring regionalt områdesansvar och teknikstöd.	Viktoriainstitutet med fallstudie på Länsstyrelsen i Västra Götalands län (forskningsanslag ej beviljat ännu).
Kommunikationssäkerhetsanalys för Länsstyrelsen i Västra Götalands län.	KBM och Länsstyrelsen
Dammbrottsutredningen	Handläggare från ESS deltar i utredningen
EU-Projekt	Ansvarig/Deltagare
Strategic Alliance for Watermanagement and Actions, SAWA – Huvudmålet med projektet är att ta fram förslag till hur våra vatten kan förvaltas på ett långsiktigt hållbart sätt med tanke på pågående och förväntade klimatförändringar. Huvudspåret är att hantera översvämningsriskerna, men arbetet kommer att ske i nära samverkan med Vattenmyndigheten. Pilotstudier kommer att göras enligt de tre steg som beskrivs i det nyligen antagna Översvämningsdirektivet.	Länsstyrelsen deltar
Cultural Heritage and Regional Management Policy, CHARM – Projektet är tvärsektorieellt och enhetsövergripande på policy- och strateginivå och innehåller förutom förvaltningsfrågor rörande kulturminnen även risk- och sårbarhetsfrågor. Frågor som kommer att bli aktuella är utveckling av strategier för förebyggande av risker, verktyg och metoder för riskanalys samt utveckling och förbättring av GIS-verktyg för samhällsplanering genom digitalisering av olika riskfaktorer och riskklasser med särskild inriktning på kultur- och naturvärden.	Länsstyrelsen, förberedelser och ansökan har tagits fram
Gränsstrategisk krishantering Norge - Sverige Projektet syftar till att undersöka förutsättningarna för krishantering i samverkan mellan Norge (Östfolds Fylke) och Sverige (Västra Götalands län) före, under och efter en extraordinär händelse samt när en extraordinär händelse eller en räddningstjänstinsats övergår i en samhällsstörning som kräver en fortsatt krishantering. Vidare skall projektet undersöka möjligheter till medverkan av andra aktörer för att utveckla samverkan.	Östfold politidistrikt och Länsstyrelsen i samverkan med kommunerna Tanum, Strömstad, Dals Ed, Halden, Aremark, Sarpsborg och Fredrikstad

**Bilaga 1: Sårbarhet i Västra Götalands län
hanteringsförmåga/konsekvens**

Förmåga att
hantera risker
och oönskade
händelser

D Låg				
C Medel			3.4.1	
B Hög	2.5.1			
A Mycket hög				

1. Stora 2. Mycket stora 3. Katastrofala 4. Kollaps

Konsekvenser av risker och oönskade händelser

Bilaga 2: Indikatorer för Krisberedskapsförmåga

Indikatorerna hämtade ur KBM rekommenderar 2006:4, *Risk- och sårbarhetsanalyser – Vägledning för statliga myndigheter*

Indikatorer – Krisledningsförmåga

Leda, samverka och informera

- Det finns en aktuell krisledningsplan som är känd i organisationen
- Det finns en krisledningsorganisation som utbildas och övas regelbundet
- Krisledningen disponerar nödvändiga resurser i form av lokaler, tekniska system för bl.a. kommunikation och lägesbild och kan verka dygnet runt under minst en veckas tid
- Det finns ett nätverk för samverkan och samverkansövningar genomförs regelbundet
- Det finns rutiner och tekniskt stöd för information till allmänhet och media samt för intern information

Larm

- Det finns övade larmrutiner
- Det finns utbildad och övad tjänsteman i beredskap (TiB) som alltid är bemannad

Omvärldsbevakning

- Det finns en omvärldsbevakning som tidigt kan varna för allvarliga kriser
- Det finns rutiner och tekniskt stöd för att snabbt sprida information till den egna organisationen och andra aktörer

Regelverk

- Det finns legalt stöd för hur myndigheten (sektorn) ska hantera situationen
- Det finns riktlinjer och policys för hur myndigheten (sektorn) ska hantera situationen
- Det finns avtal som gäller vid situationen
- Ansvarsfördelningen mellan myndigheter är klargjord

Praktisk erfarenhet

- En upplevd skarp händelse hade beröringspunkter med den analyserade situationen
- En genomförd övning hade beröringspunkter med den analyserade situationen

Indikatorer – Operativ förmåga

Leda, samverka och informera

- Det finns en regelbundet utbildad och övad ledningsorganisation som kan leda operativa insatser
- Ledningsorganisationen disponerar nödvändiga resurser i form av lokaler, tekniska system för bl.a. kommunikation och lägesbild och kan verka dygnet runt under minst en veckas tid
- Det finns rutiner och tekniskt stöd för information till allmänhet och media samt för intern information

Materiella resurser

- Det finns materiella resurser att tillgå snart efter att situationen inträffat
- Det finns en uthållighet i de materiella resurserna om minst en vecka
- Det finns en förmåga att omfördela interna materiella resurser samt en förmåga att ta emot externa materiella förstärkningsresurser

Personella resurser

- Det finns regelbundet utbildade och övade personella resurser att tillgå snart efter att situationen har inträffat
- De personella resurserna kan verka under minst en vecka
- Det finns möjlighet att omfördela personal inom myndigheten (sektorn) samt att ta emot externa personella förstärkningsresurser

Regelverk

- Det finns legalt stöd för hur myndigheten (sektorn) ska hantera situationen
- Det finns riktlinjer och policys för hur myndigheten (sektorn) ska hantera situationen
- Det finns avtal som gäller vid situationen
- Ansvarsfördelningen mellan myndigheter är klargjord

Praktisk erfarenhet

- En upplevd skarp händelse hade beröringspunkter med den analyserade situationen
- En genomförd övning hade beröringspunkter med den analyserade situationen

Indikatorer - Förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

Grundläggande säkerhetsnivå

- Det finns miniminivåer för vad verksamheten ska kunna leverera

Redundans och robusthet i kommunikationssystemen

- Informationsteknik
- Telefoni
- Radiosamband

Reservkraft

- Det finns testad reservkraft med en uthållighet om minst en vecka

Möjlighet att flytta den samhällsviktiga verksamheten till annan plats

Materiella resurser

- Det finns materiella resurser att tillgå snart efter att situationen inträffat
- Det finns en uthållighet i de materiella resurserna om minst en vecka
- Det finns en förmåga att omfördela interna materiella resurser samt en förmåga att ta emot externa materiella förstärkningsresurser

Personella resurser

- Det finns regelbundet utbildade och övade personella resurser att tillgå snart efter att situationen inträffat
- De personella resurserna kan verka under minst en vecka
- Det finns möjlighet att omfördela personal inom myndigheten (sektorn) samt att ta emot externa personella förstärkningsresurser

Regelverk

- Det finns legalt stöd för hur myndigheten (sektorn) ska hantera situationen
- Det finns riktlinjer och policys för hur myndigheten (sektorn) ska hantera situationen
- Det finns avtal som gäller vid situationen
- Ansvarsfördelningen mellan myndigheter är klargjord

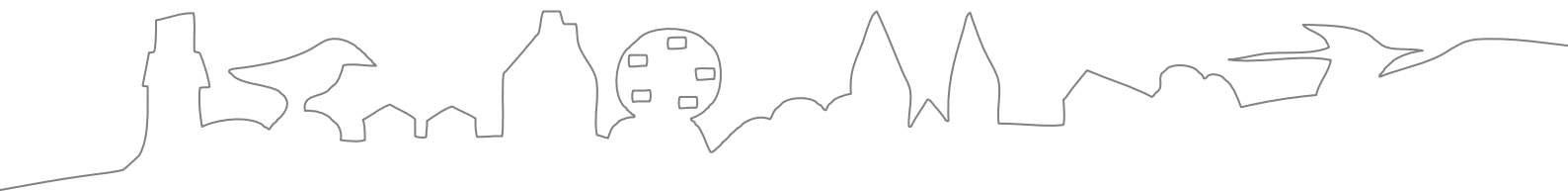
Praktisk erfarenhet

- En upplevd skarp händelse hade beröringspunkter med den analyserade situationen
- En genomförd övning hade beröringspunkter med den analyserade situationen

Bilaga 3: Samhällsviktig verksamhet

Verksamhet	Verksamhetens namn	Anmärkning
Eldistribution	Vattenfall Eldistribution AB	
Elreparation	Vattenfall Service AB	
Elproduktion	Vattenfalls vattenkraftverk i Göta Älv*	*Vattenfall Service AB svarar för underhåll och drift
Skydd, ordning och säkerhet	Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, SOS Alarm AB	
Skydd... (Domstolar)	Tingsrätt, Länsrätt, Kammarrätt, Hovrätt	
Skydd... (bevakningsföretag)	Securitas, G4S, Skandia bevakning	
Läkemedel	Tamro, Kronans Droghandel, Astra Tech, Mölnlycke Health Care AB*	*Initiering av planering hos landets 980 apotek bör ske via Apoteket AB
Livsmedelsförsörjning (Lantbruk)	LRF (Väst, Sjuhärad, Skaraborg)	
Livsmedelsförsörjning (Kvarn och bageri)	Frebaco Kvarn, Schulstad, Pågen	
Livsmedelsförsörjning (Mejeri)	Arla (Alingsås, Götene, Skövde, Göteborg), Falköpings mejeri	
Livsmedelsförsörjning (Slakteri och charkuteri)	Scan, Skövde slakteri, A J Dahlberg Slakteri	
Livsmedelsförsörjning (Grossister)	Dagab AB, ICA Sverige AB	
Livsmedelsförsörjning (Övrigt)	Svensk Handel	
Information och kommunikation (Radio)	SR Göteborg, SR Sjuhärad, SR Skaraborg, SR Väst	
Information och kommunikation (TV)	Västnytt, TV4 Lokalnyheterna	
Information och kommunikation (Tidningar)	Bohuslänningen, GP, Borås Tidning, Mariestadstidningen, ttela, TT	
Drivmedel/bränsle (raffinaderier)	Shell Raffinaderi, Preemraff Gbg, Preemraff Lysekil	
Drivmedel/bränsle (oljedepåer)	Svenska Shell AB, Nordic Storage AB, Norsk Hydro Olje AB	
Drivmedel/bränsle (Bensinbolag)	Shell, Statoil, Norsk Hydro, Preem, JET, OK/Q8	

Godstransporter (exkl. livsmedel, läkemedel, drivmedel/bränsle), (landsväg)	Sveriges Åkeriföretag Västra Götaland, S Å Skaraborg, Schenker, DHL, DSV, VV Region Väst	
Godstransporter (sjö)	DFDS Torline AB, Broström AB, Stena Rederi AB, Maersk Sverige AB, Rederi AB Transatlantic, Sveriges Redareförening	
Godstransporter (flyg)	Göteborg-Landvetter flygplats, Spirit Air Cargo Handling	
Godstransporter (jvg)	Banverket, Green Cargo	
Persontransporter	Västtrafik, SJ AB Tågtrafik	
Näringsliv	Borealis AB (Stenungsund), Hydro Polymers AB (Stenungsund), Akzo Nobel (Stenungsund), Perstorp Oxo AB (Stenungsund), Eka Chemicals (Trollhättan), Eka Chemicals (Bohus), Eka Chemicals (Göteborg, HK), AGA Gas AB (Grimboåsen, RK), SKF, Volvo AB, Volvo Personvagnar, SAAB Automobile AB, Ericsson (Göteborg, Mölndal) Svensk Näringsliv	

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN